

REGJERINGSADVOKATEN

Årsrapport

20
23

Innhold

1.	Leders beretning	side 2
2.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	side 5
2.1	Virksomheten og oppdraget	side 5
2.2	Hovedtall for 2023	side 6
3.	Årets aktiviteter og resultater	side 9
3.1	Korrekt og rask håndtering av rettssakene	side 9
3.2	Sørge for at Regjeringsadvokatens rådgivningstjenester er godt kjent for departementene	side 11
3.3	God og rask rådgivning ved forespørsel om juridisk hjelp	side 12
3.4	Bidra til at domstolene kan nå sine mål om saksbehandlingstid	side 12
3.5	Arbeide aktivt for at saker om administrative tvangsinngrep kommer raskt opp for retten	side 12
3.6	Saker for Høyesterett og internasjonale organer	side 12
4.	Styring og kontroll i virksomheten	side 15
4.1	Personalforvaltning	side 15
4.2	Bærekraftsmål	side 18
4.3	Etikk	side 18
4.4	Internkontroll og risikostyring	side 18
4.5	Sikkerhet og beredskap	side 18
4.6	Andre administrative forhold	side 19
5.	Vurdering av fremtidsutsikter	side 20
6.	Årsregnskapet 2023	side 22
6.1	Ledelseskomentar årsregnskapet 2023	side 22
6.2	Prinsippnote til årsregnskapet	side 24

Leders beretning

I det store bildet var 2023 et urolig og dramatisk år, preget av krig og spenninger ute i verden, og med strømkrise, dyrtid og andre utfordringer for regjering og forvaltning her hjemme. For Regjeringsadvokatembetet (RA) var det til sammenligning et harmonisk og relativt fredelig år, med mange viktige og krevende saker, og jevnt høyt arbeidspress, men ingen kriser eller dramatik, og med gode forhold både internt og mot omverdenen.

I sitt 207. år har embetet utført de samme to hovedoppgavene som i de 206 første – som er å føre statens rettssaker og gi juridiske råd til regjering og forvaltning. Det var en viss økning i arbeidsmengden i 2023 sammenlignet med året før, men hovedbildet er at antallet søksmål mot staten er forbløffende jevnt fra år til år. I 2023 registrerte vi 1045 nye saker (mot 986 året før), hvorav 704 rettssaker, 193 rådgivningsoppdrag og 148 høringer.

Av de 704 nye innkommende rettssakene ble 125 satt ut til eksterne advokater, mens RAs 48 advokater selv håndterte 579, herunder alle saker av antatt prinsipiell betydning for det offentlige. Sammenlignet med et hvert annet advokatkontor er det et svært høyt antall, som bekrefter RAs posisjon som et ledende prosedyremiljø. Den reelle arbeidsmengden økte mer enn antallet saker tilsier, som følge av at retts sakene i snitt blir mer arbeidskrevende og tar lenger tid, og at mange av våre motparter setter inn stadig større ressurser.

Det er fra vårt perspektiv svært synlig hvordan kostnadene til private advokater i samfunnet fortsetter å øke dramatisk, både i timetall og timepris, og her søker RA å være en modererende kraft, både ved eget eksempel, og ved å protestere i alle de mange sakene der vi mener at motparten krever høyere sakskostnader enn nødvendig.

I 2023 prosederte RAs advokater 17 saker for Høyesterett, og i tillegg ga vi innlegg i 3 andre der viktige offentlige interesser var berørt. Det er til sammen over en tredjedel av de 51 sivile sakene Høyesterett behandlet det året. Vi førte begge de to sakene Høyesterett behandlet i plenum i 2023, både den såkalte «Snøkrabbesaken» om norsk jurisdiksjon på sokkelen rundt Svalbard, og ACER II-saken om hvorvidt Stortinget brøt Grunnloven da det samtykket til norsk tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke. I begge sakene fikk staten enstemmig medhold. De øvrige sakene for Høyesterett illustrerer godt bredden i RAs portefølje, og omfattet spørsmål om sivilprosess, trygdeytelser, skatt, psykisk helsevern, fusjonskontroll, landskapsvern, entreprise, statsborgerskap, advokatbevilling, felling av ulv m.m. I tillegg har embetet ført en rekke saker for Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) i Strasbourg og for EFTA-domstolen i Luxembourg, samt gitt flere innlegg i EU-domstolen.

Den rådgivningen embetet yter til regjering og forvaltning er av strengt intern karakter, og omtales sjelden utad. Dette er samtidig en svært viktig del av virksomheten, som dekker alt fra korte muntlige råd til omfattende skriftlige utredninger. Det ble registrert 193 nye rådgivningsoppdrag i 2023, som var tilnærmet det samme som året før (191). Fra embetets side er det fortsatt en ambisjon å styrke rådgivningsfunksjonen, i tråd med de signaler vi får fra sentrale klienter. Rådgivningen dekker et vidt spekter av rettsområder, men med vekt på statsforfatningsrett, alminnelig forvaltningsrett, EØS-rett og EMK, og den er ofte knyttet til vurderinger av prosessrisiko og av handlingsrommet for regjering

og forvaltning til å ivareta felles interesser og verdier innenfor rammen av Grunnlov, EØS, EMK og andre forpliktelser.

Selv om det samlede antallet rettssaker og rådgivning over tid er relativt jevnt, med en svakt stigende kurve, er det variasjoner i hvilke rettsområder som særlig genererer rettslige tvister. For eksempel har antallet utlendingssaker gått ned de siste årene, mens antallet saker om psykisk helsevern går kraftig opp. De siste årene har det blitt flere saker om fusk på eksamen, og disse har fått økt oppmerksomhet. Et felt der vi har merket økt trykk de siste årene er i spenningsfeltet mellom energi- og industriutvikling på den ene siden, og miljøvern, klima og samiske interesser på den andre. Her er det stadig flere krevende saker, både rettssaker og rådgivning, og det vil ganske sikkert fortsette i tiden som kommer.

Trenden med økt medietrykk rundt RAs virksomhet har fortsatt i 2023. Domstolene har blitt mer opptatt av media, med bl.a. bedre pressetjeneste og økt bruk av strømming, og flere av våre motparter er mer aktive i media, samtidig som våre klienter stadig oftere ønsker at RA skal håndtere pressedekningen rundt rettssakene. Høsten 2023 startet vi derfor et prosjekt med en egen kommunikasjonsjurist, som så langt har fungert godt, og som vil bli evaluert i 2024 med sikte på om ordningen bør gjøres permanent.

RA har hatt lokaler i Pilestredet 19 siden 1991, og i 2024 går den siste opsjonen ut. Høsten 2022 ble det derfor startet en prosess for å finne nye lokaler, som har pågått hele året, i samarbeid med bl.a. Statsbygg, og som har vært arbeidskrevende, men

også inspirerende og interessant. I november 2023 ble det inngått avtale med Nordea om leie av nye lokaler i Munchs gate 5b, i nærheten av det nye regjeringskvartalet, der vi vil flytte inn i august 2024.

Administrativt har 2023 ellers vært preget av flere andre større prosesser, bl.a. innføring av nytt dokumentsystem, økt sikkerhet rundt e-post og annen virksomhet, fortsatt digitalisering av arkiv m.m. Vi har også startet en prosess for å kartlegge bruk av KI, og hva vi må kunne om de rettslige utfordringene det vil reise for oss selv og våre klienter.

For embetet har 2023 ellers, som så ofte før, vært et faglig-sosialt livlig år, med aktivt samvær, daglige felles lunsjer og samlinger rundt kaffemaskinen, og små og store felles begivenheter, med felles embetsseminar på Senja i august som et høydepunkt – foruten vårfest, sommerfest, høstfest og julefest. Sportslig har vi hatt skidag og ukentlige treninger, og stilt lag til Holmenkollstafetten og Depecupen i fotball. Det har også vært et svært produktivt år i den forstand at våre 70 ansatte i 2023 til sammen produserte 10 barn, som lover godt for etterveksten og fremtiden.

Oslo 1. mars 2024

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Fredrik Sejersted". The signature is stylized and written over a light blue horizontal line.

FREDRIK SEJERSTED
regjeringsadvokat

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 VIRKSOMHETEN OG OPPDRAGET

Regjeringsadvokatens hovedoppgave er å føre rettssaker for statsinstitusjonene og gi uttalelser og betenkninger om rettslige spørsmål. Som overordnede mål skal Regjeringsadvokaten sørge for at:

- staten får dekket sitt behov for advokat-tjenester på en god måte
- krav til høy kvalitet i arbeidet ivaretas
- brukerne oppfatter tjenesten som serviceinnstilt
- saksbehandlingen er effektiv

I føringene i tildelingsbrev 2023 fra Statsministerens kontor skal embetet fortsette de satsinger og prioriteringer som er lagt til grunn de siste årene:

- korrekt og rask håndtering av rettssaker
- sørge for at Regjeringsadvokatens rådgivningstjenester er godt kjent for departementene
- god og rask rådgivning ved forespørsel om juridisk hjelp
- bidra til at domstolene kan nå sine mål om saksbehandlingstid
- arbeide aktivt for at saker om administrative tvangsinngrep kommer raskt opp for retten

Regjeringsadvokaten er ansvarlig for at embetet har en målrettet og effektiv utnyttelse av ressursene, formulere mål og planlegge driften innenfor gitte rammer, i tillegg til å etablere/videreføre statistikk, evalueringer og andre parametere som gjør det mulig å vurdere resultater av embetets mål, satsinger og prioriteringer.

Ved utgangen av 2023 hadde embetet til sammen 48 advokater og 22 administrativt tilsatte.

Foruten regjeringsadvokaten, ledes kontoret av fire ledende advokater og en administrasjonssjef. For de ulike rettsområdene er det utpekt særskilte fagansvarlige blant de erfarne advokatene.

Kontoret er lokalisert i Oslo, med inngang fra Universitetsgata 8.

2.2 HOVEDTALL FOR 2023

I 2023 inkom 1.045 nye saker (rettssaker, rådgivningssaker og offentlige høringer).

De nye sakene fordelte seg slik:

- 704 rettssaker (655 i 2022)
- 193 rådgivningsoppdrag (191 i 2022)
- 148 høringer (140 i 2022)

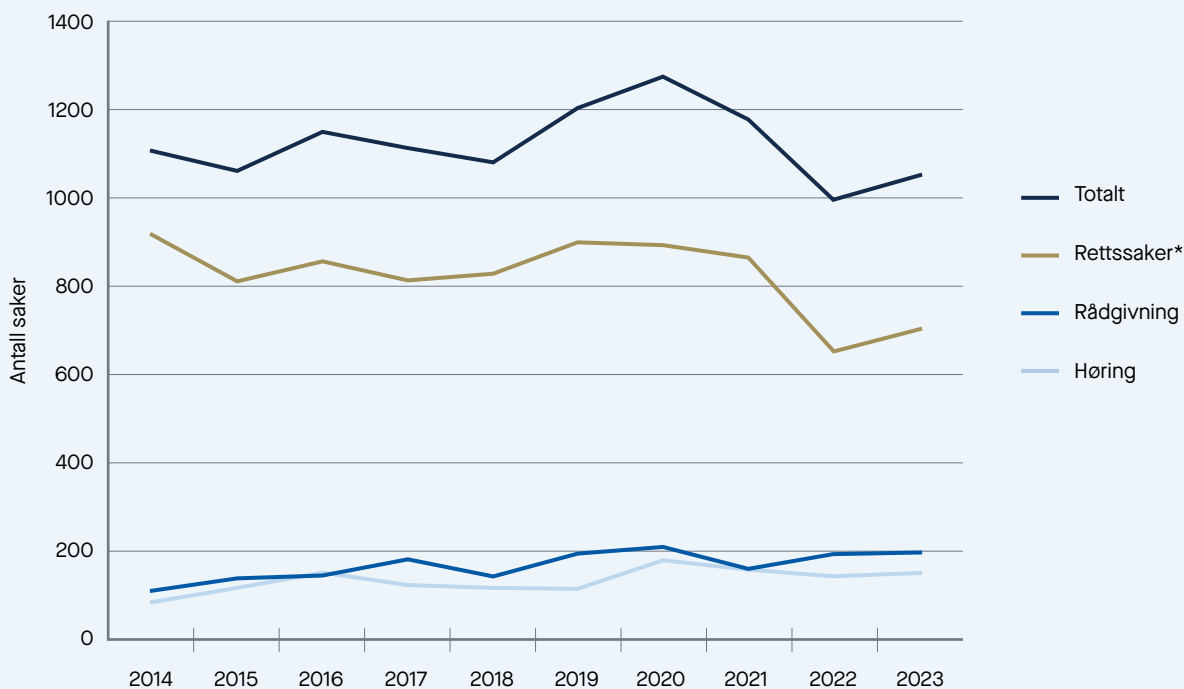
Utviklingen i sakstallet siste tiår kan illustreres slik: ↓

704
rettssaker

193
rådgivningsoppdrag

148
høringer

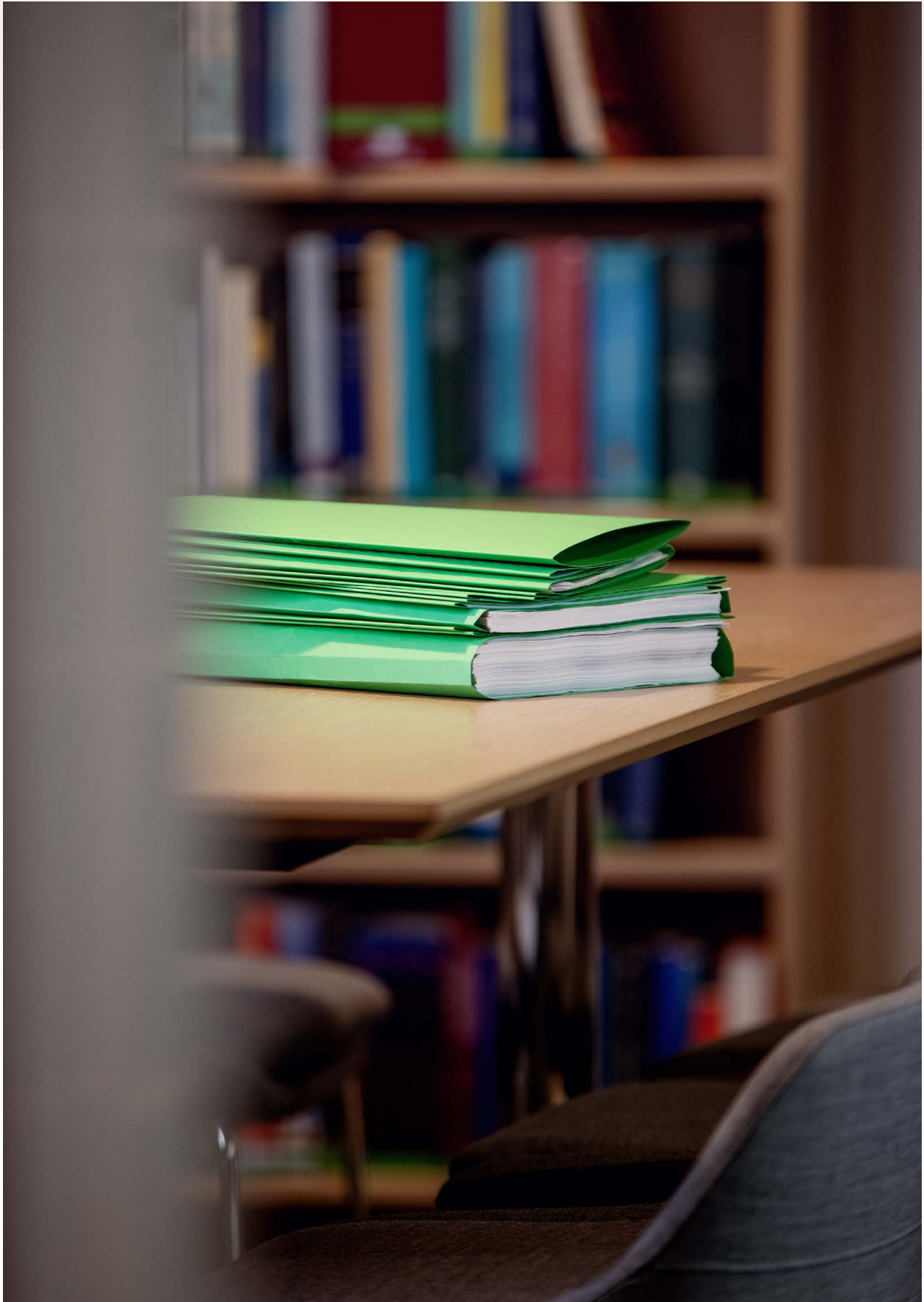
FIGUR 1 Antallet nye saker i perioden 2014-2023
(Om endring i registerføringen, se pkt. 3.1.2)

* Grunnen til nedgang i antall rettsaker i 2021 skyldes ikke færre saker, men en endring i registrering, ved at RA ikke lenger registrerer rettsaker om tvungent psykisk helsevern som håndteres av Helsedirektoratet, se forøvrig punkt 3.1.2

Regjeringsadvokaten mottar oppdrag fra hele sentralforvaltningen, men det er store variasjoner mellom sektorene. De største klientene er i høy grad de samme som tidligere år. Tabellen viser de fleste av våre klienter rangert etter antall saker, sammenliknet med de to foregående årene (ekskl. høringsaker): ↓

	2023	2022	2021
Helse- og omsorgsdepartementet	207	191	392
Arbeids- og velferdsdirektoratet	120	117	96
Justis- og beredskapsdepartementet	94	80	105
Utlendingsnemnda	68	72	67
Skattemyndighetene (inkl. Skattedirektoratet)	43	37	46
Samferdselsdepartementet (inkl. Vegdirektoratet)	41	28	28
Kommunal- og distriktsdepartementet	40	45	34
Kunnskapsdepartementet	36	36	35
Utenriksdepartementet	32	36	31
Nærings- og fiskeridepartementet	27	33	20
Forsvarsdepartementet	23	28	31
Barne- og familiedepartementet	23	19	21
Klima- og miljødepartementet (inkl. Miljødirektoratet)	19	17	14
Landbruks- og matdepartementet (inkl. Mattilsynet)	18	27	20
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	17	12	12
Finansdepartementet	14	11	12
Energidepartementet (tidl. Olje- og energidepartementet)	10	8	5
Statsministerens kontor	8	7	3
Klagenemnda for industrielle rettigheter	7	6	6
Utlendingsdirektoratet	6	4	8
Statens pensjonskasse	5	4	5
Advokatbevillingsnemnden / Tilsynsrådet for advokatvirksomhet	5	3	5
Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten	5	2	1
Datatilsynet	5	0	0
Kultur- og likestillingsdepartementet	4	9	4
Diskrimineringsnemnda	3	0	0
Konkurransetilsynet	2	2	2

Årets aktiviteter og resultater

Gjennomgangen av årets aktiviteter følger de særlige prioriteringer som er gitt av Statsministerens kontor i tildelingsbrevet. I pkt. 3.6 gjennomgås kontorets saker for Høyesterett og internasjonale domstoler.

3.1 KORREKT OG RASK HÅNDTERING AV RETTSSAKENE

3.1.1 Hovedtrekk

Forberedelser og gjennomføring av rettssaker utgjør Regjeringsadvokatens kjernevirksomhet. Også i 2023 har dette arbeidet fungert godt. Den enkelte advokat har et selvstendig ansvar for å håndtere egne saker, men det er lav terskel for å ta opp faglige og praktiske spørsmål med fagansvarlig eller ledende advokat. Erfaringsutvekslingen mellom advokatene fungerer også godt.

Rettsaksarbeidet spenner over et vidt spekter av sakstyper, ikke bare offentligrettslige. Antallet innkomne rettssaker har økt noe fra 2022, både totalt registrert og de som er utført av våre advokater. Rettssakene fordeler seg gjennom årene nokså jevnt mellom rettsområdene, med naturlige variasjoner. For noen forvaltningsområder kan det hende at politikkomlegging forklarer variasjoner i antallet rettssaker. I 2023 har vi igjen registrert en økning av nye søksmål innenfor skatt og avgift, fra 32 til 44. Arbeidsrettslige saker viser også en økning, både på rettssaks- og rådgivningssiden. Tunge rettssaker innen det energirettslige området har til en viss grad preget året. Antallet rettssaker om internasjonal rett (for norske og internasjonale domstoler) er fremdeles høyt.

Mengden rådgivningssaker har holdt seg stabilt de siste årene. Rådgivning om EØS-rettslige spørsmål økte, fra 45 saker foregående år til 57 saker i 2023.

3.1.2 Særlig om volumområdene

De tre store områdene utlendingsrett, trygd og tvungent psykisk helsevern utgjør fortsatt et betydelig antall rettssaker:

- Tvungent psykisk helsevern (tvangsinnleggelser) har fortsatt den nærmest eksplosive veksten man har sett siden 2018. Regjeringsadvokaten håndterte i fjor 187 nye slike saker, mot 161 innkommet i 2022. Det totale antallet endte imidlertid på 512 (opp fra 477), når man medregner saker prosedert av Helse- og omsorgsdepartementet. (Statistikken ser etter året 2021 annerledes ut, grunnet en omlegging i saksflyten mellom direktoratet og Regjeringsadvokaten omtalt i forrige årsrapport, se også nedenfor.)
- Utlendingssakene har holdt seg på samme nivå som i 2022, med 74 saker.
- Antallet saker på trygdeområdet lå på det samme nivået som det siste tiåret.

Fra og med 1. januar 2022 registrerer ikke lenger Regjeringsadvokaten alle saker om tvungent psykisk helsevern, kun de sakene vi utfører selv. Dette er årsaken til fallet i 2022 i det totale antallet saker i vår statistikk (Fig. 1) og i antallet psykisk helsevernssaker (Fig. 2). Det samlede bildet av utviklingen innen saksområdet fremkommer av Fig. 3: →

3.1.3 Utsetting av saker

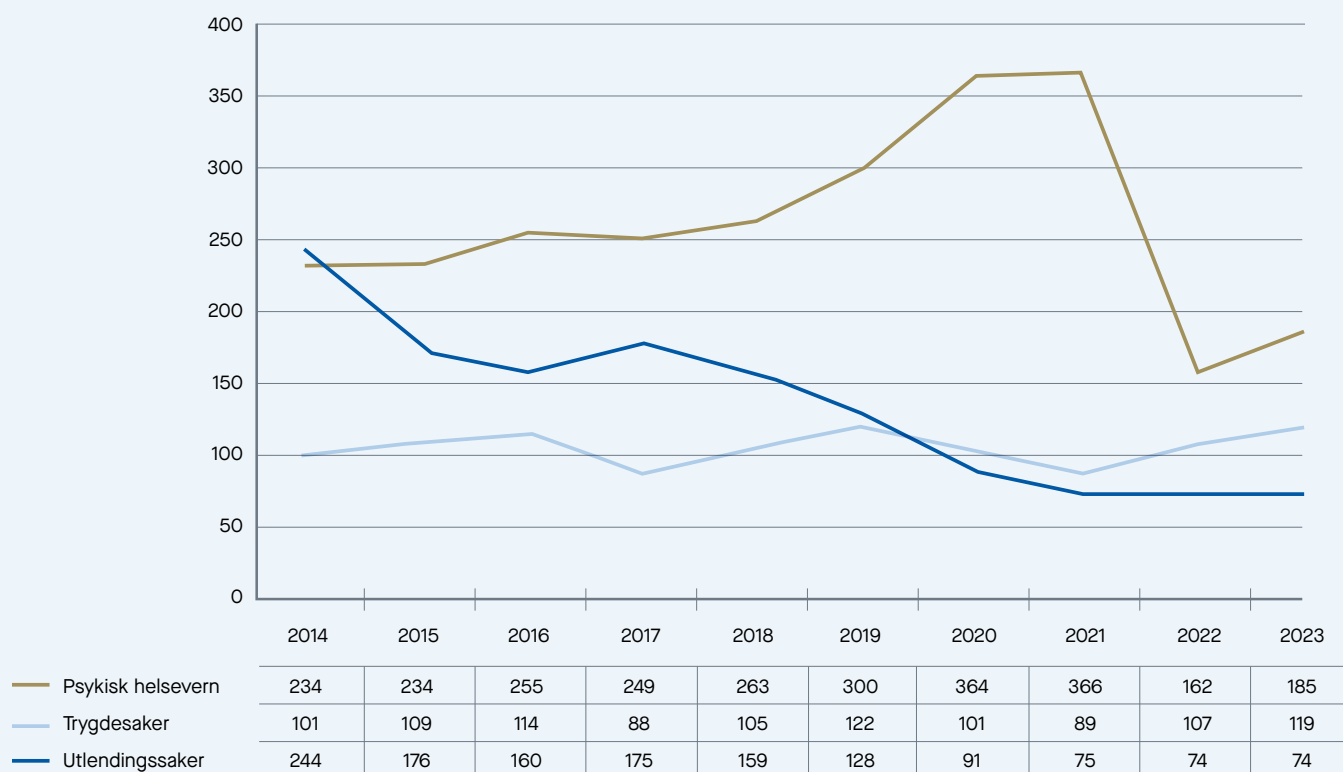
For å kunne prioritere andre oppgaver av større og mer prinsipiell betydning for staten, har embetet i mange år satt ut saker innen områdene trygderett og utlendingsrett til samarbeidende advokatfirmaer ("kommisjonæradvokater"). Det har dessuten innen utlendingsrett og tvungent psykisk helsevern vokst frem ordninger hvoretter etatene selv prosederer rettssaker.

I 2023 satte vi ut 92 saker til kommisjonæradvokater, mot 83 foregående år. I tillegg førte Utlendingsnemndas advokater selv 33 saker for domstolene, som tilsvarer antallet egenprosederte saker foregående år.

Det ble fra 1. november 2021 inngått rammeavtaler med advokatfirmaene Kluge, Thommessen, Kogstad Lunde og Riisa. Avtalene er inngått for tre år med muligheter for ett års forlengelse.

Slik vi ser det, er kommisjonæravtalene og ordningene med egenprosedyre til gjensidig nytte og innebærer et konstruktivt samarbeid. Ordningene sikrer kvalitet og er samfunnsmessig effektivt, samtidig som det gir beredskap for tilfelle av betydelig økning i sakstallet, som særlig kan oppstå på utlendingsområdet og saker som gjelder tvungent psykisk helsevern.

FIGUR 2 Rettssaksutviklingen innen volumområdene psykisk helsevern, trygd og utlendingssaker i perioden 2014-2023

3.2 SØRGE FOR AT REGJERINGSADVOKATENS RÅDGIVNINGSTJENESTER ER GODT KJENT FOR DEPARTEMENTENE

Antallet rådgivningssaker steg fra 191 saker i 2022 til 193 saker i 2023. I tillegg ytte embetet løpende rådgivning, særlig fra ledergruppen, som ikke alltid registreres som egne saker.

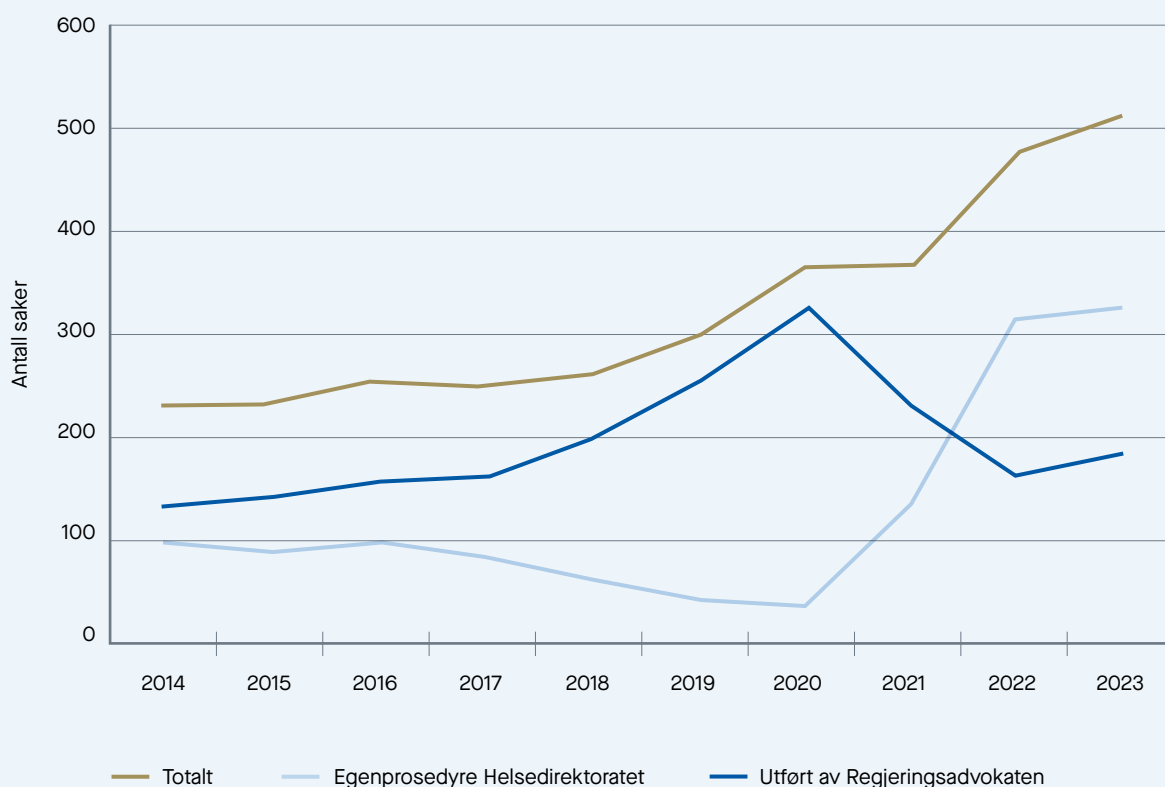
Regjeringsadvokaten har løpende og tett kontakt med våre klienter i forvaltningen. På områder med mange saker er det etablert faste rutiner for samarbeid og årlige møter.

Advokatene ved embetet holder jevnlig foredrag for jurister og andre faggrupper i departementene og øvrige etater. Regjeringsadvokaten selv har gjennom året holdt flere foredrag for forvaltningen, i første rekke om konstitusjonelle og forvaltningspolitiske temaer.

På volumområdene er det særlig tett kontakt mellom Regjeringsadvokaten og henholdsvis Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Utlendingsnemnda.

Et annet fagfelt der det er utstrakt klientkontakt, er skatt- og merverdiavgiftsområdet, der det er

FIGUR 3 Rettssaker om tvungent psykisk helsevern reist i årene 2014-2023, totalt og fordelt mellom Helsedirektoratet og Regjeringsadvokaten

løpende kontakt både med Finansdepartementet, Skattedirektoratet og skattekontorene. Advokater fra embetet har gjennom året holdt innlegg på ulike seminarer om skatt og avgift.

3.3 GOD OG RASK RÅDGIVNING VED FORESPØRSEL OM JURIDISK HJELP

Mye av den løpende rådgivningen skjer direkte og umiddelbart, på telefon, e-post eller i møter. I de tilfeller der det avgis skriftlige uttalelser, vil behandlingstiden variere etter sakens omfang og karakter, og hvor mye det haster. Det er en uttalt målsetting at det ikke skal gå mer enn 21 dager før klient får en endelig juridisk uttalelse, med mindre annet er avtalt. Det skal løpende føres oversikt over tidsbruk på hver enkelt sak. Høringsuttalelser er holdt utenfor dette, og avgis innenfor de fastsatte fristene i den enkelte sak.

Rapporteringen for 2023 viser at gjennomsnittlig svartid i rådgivningssakene var 16,6 dager, med 8 dager som median. Til sammenligning var gjennomsnittstiden i 2022 17,7 dager, med en median på 8. Av alle sakene ble 79,4 % besvart innen 21 dager. Fra embetets side er dette en akseptabel behandlingstid, men det er et mål å få den noe ned. Mange saker har godt av grundig vurdering, og dertil kommer at det ofte er nødvendig med relativt omfattende kontakt og diskusjon med de berørte etatene før Regjeringsadvokaten er klar til å gi sitt syn.

Vi prioriterer rådgivningsarbeidet i vår interne opplæring, og prøver å legge til rette for at yngre medarbeidere kan bistå de mer erfarne advokatene også i rådgivningsoppdrag.

3.4 BIDRA TIL AT DOMSTOLENE KAN NÅ SINE MÅL OM SAKSBEHANDLINGSTID

Embetet har også i 2023 arbeidet aktivt for at rettsakene blir raskt og korrekt håndtert, for å bidra til at domstolene kan nå sine mål om saksbehandlingstid. Vi vil alltid forsøke å imøtekomme ønsker om rask berømmelse, herunder vurdere om det er aktuelt å bytte advokat dersom advokaten som har saken ikke kan møte på foreslått tidspunkt. Tildeling av saker vil normalt skje til en advokat som har mulighet til å beramme saken innenfor seks måneder.

3.5 ARBEIDE AKTIVT FOR AT SAKER OM ADMINISTRATIVE TVANGSINNGREP KOMMER RASKT OPP FOR RETTEN

Regjeringsadvokaten har ingen myndighet til å beslutte når hovedforhandling skal berammes, men understreker rutinemessig overfor domstolene at denne typen saker skal berammes raskt. For å imøtekomme domstolens forslag til berammelser, praktiserer vi et fleksibelt system for bytte av advokat.

Fra 1. januar 2022 er det Helsedirektoratet som fører statistikk over tidsbruken i disse sakene. I 2023 gikk det i gjennomsnitt 62 dager fra begjæring og frem til avgjørelse i tingretten, en liten økning fra 58 dager i 2022.

3.6 SAKER FOR HØYESTERETT OG INTERNASJONALE ORGANER

3.6.1 Saker for Høyesterett

I 2023 prosederte embetet 17 saker for Høyesterett, som utgjorde omtrent en tredjedel av de sivile sakene for Høyesterett dette året.

To av sakene ble behandlet av Høyesterett i plenum: Den såkalte Snøkrabbesaken reiste spørsmål om Svalbardtraktatens geografiske rekkevidde, og særlig om bestemmelsene i artikkel 2 og 3 om likebehandling av traktatenes borgere og foretak gjelder på kontinentalsokkelen utenfor Svalbard. Høyesterett konkluderte enstemmig med at likebehandlingsretten er avgrenset til Svalbards indre farvann og sjøterritorium, slik staten hadde anført.

I Acer-saken vurderte Høyesterett om Grunnlovens regler ble brutt da Stortinget i 2018 samtykket til at EUs tredje energimarkedspakke ble tatt inn i EØS-avtalen og dermed ble bindende for Norge. Sakens hovedspørsmål var om gjennomføringen av tredje energimarkedspakke innebar en så inngripende myndighetsoverføring at samtykke ikke kunne gis etter Grunnloven § 26 annet ledd. Høyesterett konkluderte enstemmig med at myndighetsoverføringen var lite inngripende og at Grunnlovens regler ikke var brutt.

For øvrig har sakene vært spredt på mange ulike fagområder som reflekterer vår varierte saksporfølge, blant annet utlendingsrett (eksklusjon fra flyktningsstatus), tvungent psykisk helsevern (tolking av farevilkåret), trygderett (foreldrepenger), avgiftsrett (el-avgift), konkurranserett, ulvefelling og sivilprosess (rettslig interesse og habilitet).

I tillegg til våre egne saker, deltok vi også i to saker etter tvl. § 30-13, som åpner for at staten kan gi innlegg om spørsmål som gjelder forholdet mellom norsk lovgivning og internasjonale forpliktelser. Den ene gjaldt statsstøttereglene, og den andre dagpenger og EØS. Videre avga vi et omfattende skriftlig innlegg etter tvl. § 15-8 om de EU-rettslige sidene i en straffesak der en russisk statsborger var dømt for droneflyving på Svalbard i strid med sanksjonsreglene.

3.6.2 Saker for Den europeiske menneskerettsdomstol

Regjeringsadvokaten har i 2023 representert Norge som agent i flere saker for EMD. I 2023 ble én ny sak kommunisert. Den gjaldt Høyesteretts avgjørelse 29. april 2022, der Høyesterett etter en konkret

vurdering kom til at arrestordreloven § 8 annet ledd ikke var til hinder for overlevering av en tiltalt til strafforfølgning i Polen.

EMD avgjorde til sammen 30 saker mot Norge i 2023. 29 av sakene gjaldt barnevern. EMD kom til at konvensjonen var krenket i ni saker (som alle gjaldt barnevern), øvrige saker ble enten avvist eller det ble konstatert ingen krenkelse. Av andre saker nevnes den såkalte hyttekarantene-saken, som gjaldt karanteplikt for nordmenn med hytte i Sverige. Høyesterett kom i avgjørelse 6. april 2022 til at de aktuelle reglene i covid-19-forskriften ikke var i strid med bl.a. EMK artikkel 8 (retten til respekt for den enkeltes hjem), se omtale i RAs årsrapport for 2022 punkt 3.6. EMD avviste klagen som «manifestly ill-founded».

3.6.3 Saker for EFTA-domstolen

Regjeringsadvokaten har bistått staten i flere foreleggelsessaker for EFTA-domstolen i 2023. Disse har reist EØS-rettslige spørsmål av forskjellig karakter innenfor ulike områder, blant annet skatt, boliglån, trygdeytelser og fri bevegelighet av personer (direktiv 2004/38/EF, unionsborgerdirektivet). Det

siste omfatter sak E-5/23, en straffesak der Høyesterett har forelagt ulike tolkningsspørsmål knyttet til smitteverntiltak under covid-19-pandemien. Staten er også part i sak E-12/23 Norwegian om tolkningen av direktiv 2003/87/EF (klimakvotedirektivet).

I 2023 har ESA anlagt flere traktatbruddsøksmål mot Norge med påstand om at nasjonale regler og/eller nasjonal praksis er i strid med EØS-retten. Traktatbruddsøksmålene for EFTA-domstolen gjelder blant annet norsk regelverk og praksis knyttet til refusjon av utgifter til helsehjelp i andre EØS-stater, finansforetaksloven § 4-1 om melding til Finanstilsynet ved kjøp og etablering av datterselskap i annen EØS-stat, og norsk praksis knyttet til oppholdsrett for mindreårige EØS-borgere og deres foreldre som er tredjelandsborgere.

3.6.4 Saker for EU-domstolen

Regjeringsadvokaten har gitt innlegg på vegne av staten i flere saker for EU-domstolen innenfor en rekke områder. Sakene gjelder blant annet tolkningen prismerkings- og handelspraksisdirektivet, forbrukerkredittdirektivet og direktiv 2012/34/EU om et felles europeisk jernbaneområde.

I januar 2023 deltok Regjeringsadvokaten i den muntlige høringen i sak C-128/22 Nordic Info. Dom ble avsagt i desember 2023 og er EU-domstolens første om lovligheten av reiserestriksjoner innført under covid-19-pandemien.

Styring og kontroll i virksomheten

4.1 PERSONALFORVALTNING

4.1.1 Rekruttering og kompetanseheving

I 2023 var det fem advokater som sluttet hos RA, hvorav én gikk av med pensjon, mens de fire andre gikk over til andre jobber i privat og offentlig virksomhet. Det ble ansatt seks nye advokater i faste stillinger og vikariater, samt en ny kommunikasjonsjurist i engasjement for periode på et år. Embetet har i tillegg hatt ni studentpraktikanter i opphold på 4 uker hver. I tilsettingsprosessene har vi mottatt svært mange søknader, fra høyt kompetente søkere.

Som ledd i arbeidet med rekruttering, er Regjeringsadvokaten hvert år representert under Arbeidslivsdagene ved de juridiske fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø. Vi har også som mål å være faglig til stede ved de sentrale lærestedene, og holder jevnlig eksamensrettede manuduksjoner, kurs og foredrag i Oslo, Bergen og Tromsø.

Regjeringsadvokaten har et eget program for opplæring av nyansatte, dels med individuell veiledning og dels med felles undervisning. I 2023 har det blitt innført faste faglige samlinger for de yngste advokatene og fullmektigene.

Kontoret jobber løpende med utvikling av erfaringsarkiv og har faglige diskusjonskanaler på Teams. For øvrig foregår utstrakt faglig erfaringsutveksling i egne faggrupper for bl.a. skatterett, menneskerettigheter og EØS-rett.

Et fast og prioritert innslag ved embetet er den ukentlige Fredagslunsjen, der advokatene gjennomgår siste ukes avgjørelser og diskuterer faglige spørsmål.

Torsdagsseminarene som ble innført i 2021 har blitt videreført og avholdes én torsdag ettermiddag hver måned. Både interne og eksterne foredragsholdere har bidratt.

I august 2023 ble det avholdt et embetsseminar på Senja for alle ansatte. Embetet la til rette for at mange av advokatene kunne delta på Offentlige advokaters årsmøte i september.

I de senere år har det vært stadig større pågang fra media i de sakene embetet fører. For det første har domstolene blitt mer opptatt av media, med mer aktiv pressetjeneste. Det gjelder ikke minst Høyesterett, som nå er aktive på sosiale medier, og som i 2023 innførte strømming av de viktigste sakene, hvorav flere av de vi prosederte. Videre opplever vi at stadig flere motparter bruker media mer bevisst, ikke minst i de større og mer sensitive sakene. Og endelig er det en høyere grad av forventning eller ønske fra klientene om at RA skal fronte sakene utad. Høsten 2023 startet vi derfor et prøveprosjekt med en egen kommunikasjonsjurist, som så langt har fungert godt, og som vil bli evaluert i 2024 med sikte på om ordningen bør gjøres permanent.

4.1.2 Likestilling og mangfold

Ved utløpet av 2023 var 20 av embetets ansatte advokater kvinner (42 %). På administrativ side var seks av de 22 ansatte menn (27 %). I 2023 hadde embetet ni studentpraktikanter, hvorav fire var kvinner. To av de seks medlemmene av ledergruppen er kvinner.

Kvinnelige advokater tjente pr 31.12.2023 i gjennomsnitt kr 1 023 635, mens gjennomsnittet for mannlige advokater var kr 1 022 884. Samlet gjennomsnittslønn var kr 1 023 178, eksklusive ledergruppen. Differansen skyldes tilfeldigheter og den aldersmessige sammensetningen innenfor hver av gruppene. Hos Regjeringsadvokaten får advokatene en betydelig lønnsøkning når de får møterett for Høyesterett. Tildeling av prøvesaker for Høyesterett følger i stor grad ansiennitet, og vil således alltid skje på kjønnsnøytrale premiser. Ved avslutningen av året hadde embetet 10 kvinner og 17 menn med møterett for Høyesterett, inklusive ledergruppen.

Kvinnelige administrativt ansatte tjente pr 31.12.2023 i gjennomsnitt kr 634 125, mens gjennomsnittet for mannlige administrativt ansatte var kr 704 466, eksklusive administrasjonssjef som inngår i ledergruppen.

Per 31.12.2023 arbeidet ingen av de fast ansatte advokatene i redusert stilling. To kvinnelige ansatte på administrativ side arbeidet deltid, grunnet delvis uførhet.

Ved utløpet av 2023 hadde embetet tre fast ansatte og én vikar med innvandrerbakgrunn. Dette tilsvarer 5,7 % av totalt faste ansatte.

Av de seks nyansatte i 2023 er tre kvinner.

Regjeringsadvokaten hadde i 2023 ni ansatte i foreldrepermisjon, i til sammen 128 permisjons-uker. Av disse var det fire kvinner og fem menn. Kvinnene hadde 52 % av permisjonsukene og mennene hadde 48 %.

Regjeringsadvokatens likestillingsdokument består av seks hovedmål med tilhørende tiltak, knyttet til bl.a. rekruttering og oppgavetildeling. Dokumentet er tilgjengelig for alle ansatte på intranettet. Tiltakene gjelder i stor grad den løpende driften, og krever kontinuerlig oppmerksomhet fra ledelsen. Vårt ansiennitetsprinsipp og praktiseringen av dette, bidrar til å redusere risikoen for kjønnsdiskriminering på advokatsiden. Tiltakene knyttet til rekruttering er fulgt opp ved ansettelse i 2023. Øvrige tiltak er fulgt opp i den daglige oppfølgingen av faglige oppgaver og personalhåndtering.

Embetet ser det som viktig å ta vare på ansatte som gjennom sykdom eller skade har fått redusert funksjonsevne. Gjennom dialog, tilrettelegging og tilpassing av oppgaver har ansatte dermed hatt mulighet til å stå i stilling. Embetet har også ansatte med nedsatt funksjonsevne. Embetet har en løpende dialog med dem det gjelder for å sikre at disse får den bistanden de måtte ha behov for, eksempelvis gjennom tilrettelegging, bruk av hjelpemidler og assistanseordninger, eller tilpassing av arbeidsoppgaver.

4.1.3 Arbeidsmiljø

Det ble avholdt fire møter i Arbeidsmiljøutvalget i 2023, i tillegg til flere uformelle møter.

Samlet sykefravær hos Regjeringsadvokaten var i 2023 på 3 %.

Ansatte har løpende tilbud om ergonomisk tilpassing av arbeidsplass gjennom bedriftshelsetjenesten.

Vi har videreført et forsterket tilbud til gravide arbeidstakere, der de tilbys bl.a. arbeidsplassvurdering og tilrettelegging av arbeidsoppgaver.

Ordinær vernerunde ble gjennomført sammen med bedriftshelsetjenesten og verneombud. Det er også gjort en gjennomgang av risiko- og sårbarhet innenfor fysisk og psykososialt arbeidsmiljø.

4.2 BÆREKRAFTSMÅL

Som rådgiver og prosessfullmektig for alle deler av statsforvaltningen, bidrar vi indirekte til å understøtte alle statlige etaters arbeid med å oppfylle bærekraftsmålene.

Vår egen virksomhet støtter opp under bærekraftsmål nr. 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner, og vi er kontinuerlig på jakt etter måter å forbedre rettssaksarbeidet på, og dermed også bidra til bedre oppfyllelse av bærekraftsmål nr. 16.3 og 16.6. Kontoret har også i 2023 bidratt til bl.a. økt effektivisering av rettssaksarbeidet for norske domstoler, gjennom økt digitalisering.

4.3 ETIKK

For Regjeringsadvokaten er det viktig å ha god rolleforståelse og alltid opptre i henhold til de etiske reglene som gjelder for advokater, samtidig som vi følger regelverket for offentlige tjenestemenn. Dette vektlegges i opplæring av nyansatte og er gjenstand for løpende refleksjon. Kontoret har også i 2023 avholdt et eget seminar om etikk.

4.4 INTERNKONTROLL OG RISIKOSTYRING

Internkontroll og risikostyring er en del av den daglige driften ved embetet, og det vurderes fortløpende om driften er forsvarlig, om bemanningen er tilstrekkelig og om sikkerheten til enhver tid er god nok. Regjeringsadvokaten har gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser, samt vurdering av mislighetssårbarhet. Gjennomgangene har ikke avdekket vesentlige svakheter.

4.5 SIKKERHET OG BEREDSKAP

Sikkerhet og beredskap ved kontoret er gjenstand for fortløpende evaluering og utvikling, ikke minst gjennom arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser. Vi har gode rutiner for varsling internt og håndtering av ulike trusselsituasjoner, og jevnlig øvelser sikrer at disse rutinene er kjent og blir fulgt. Embetet har hjertestarter, og det gjennomføres årlige kurs i hjerte- og lungeredning med bruk av hjertestarter.

Kontoret jobber kontinuerlig med å øke sikkerheten på IKT-området. Embetet har implementert en ny og sikrere plattform for alle mobile enheter, som inkluderer to-faktor autentisering.

Datasenteret ble også i 2023 kontinuerlig oppgradert og IKT har fått bedre verktøy for oppfølging av driftsoppgaver.

I 2023 har embetet ikke vært truffet av vesentlige sikkerhetstruende hendelser.

4.6 ANDRE ADMINISTRATIVE FORHOLD

Regjeringsadvokatens husleiekontrakt løper ut i august 2024, og det ble derfor høsten 2022 igangsatt en prosess for å finne nye lokaler i samarbeid med Statsbygg. Etter å ha gått gjennom 15 mottatte tilbud vinteren 2023, ble tre tilbydere invitert til en konkurranse. Av de tre tilbudte lokalene gikk Regjeringsadvokaten i forhandlinger med to av disse. Etter en forankringsprosess med SMK og KDD, ble det signert avtale med Nordea om leie av nye lokaler i Munchs gate 5b i oktober 2023. Utformingen av de nye lokalene ble påbegynt umiddelbart i samarbeid med arkitektfirmaet lark. Innflytting er planlagt i midten av august 2024.

I 2023 har det også vært jobbet med å implementere nytt dokumenthåndteringssystem. Etter en tilbudsprosess som ble avholdt vinteren 2023, var det Imanage som ble valgt. Tilpasninger og tester ble gjort høsten 2023, og planlagt oppstart er i mars 2024.

Utover de ni jusstudentene som har vært hos Regjeringsadvokaten som praktikanter i 2023, har vi ikke hatt lærlinger. Da Regjeringsadvokaten har færre enn 75 tilsatte er vi ikke pliktig til å ha lærlinger, men vil allikevel vurdere om dette kan være aktuelt i fremtiden.

Regjeringsadvokaten har hatt noe økt bruk av IT-konsulenter i forbindelse med implementeringen av nytt dokumenthåndteringssystem. Bruk av Statsbygg i forbindelse med nye lokaler har også medført noe økt konsulentbruk, men utover dette brukes eksterne konsulenter i svært liten grad.

Vurdering av fremtidsutsikter

Regjeringsadvokatembetet er en tradisjonsrik etat, preget av kontinuitet og langsiktige linjer. Vårt samfunnsoppdrag er å føre statens rettsaker og gi juridiske råd til regjering og forvaltning. Dette oppdraget har ligget fast i over 200 år, og gjør det fortsatt. Målet er å utføre det på best mulig måte – til nytte for samfunnet som helhet. RA skal bidra til at de rettsakene der staten er part får et riktig resultat, og til at offentlige myndigheter får korrekt og god rettslig rådgivning.

I takt med at samfunnet stadig endrer seg, er det viktig for gamle og etablerte etater som RA å følge med, og utvikle og fornye seg. Vårt styrende perspektiv er å kombinere kontinuitet og langsiktighet med behovet for løpende fornyelse. For RA betyr det først og fremst å videreutvikle rollen som advokatkontor innenfor de rammer som gjelder for en offentlig etat. Vi er et offentlig kontor, men samtidig konkurrerer vi profesjonelt med de private advokatkontorene som vi møter i retten hver eneste arbeidsdag. Dersom vi fortsatt skal klare å ivareta og forsvare felles offentlige interesser og verdier på et forsvarlig nivå, i en tid preget av stadig større rettsliggjøring av politikk og forvaltning, er det avgjørende at vi kan videreutvikle oss som et effektivt og moderne advokatkontor.

I 2024 flytter RA over i nye lokaler, etter tre tiår i de gamle, som har fungert godt, men som begynte å bli ganske slitne. Flytteprosessen vil prege året som kommer. Den vil være ressurskrevende, men så langt tyder alt på at den også vil oppleves motiverende og inspirerende. Det er entusiasme og engasjement rundt prosessen, og den gir en god anledning til å riste litt i organisasjonen, på en måte som kan utløse ny energi. De nye lokalene er strategisk beliggende nær domstolene og det nye regjeringskvartalet, og er utformet på en måte som vil bedre intern faglig og sosial samhandling, samtidig som de fortsatt sikrer mulighetene for selvstendig konsentrert arbeid.

RAs fremste styrke er at vi gjennom alle år har klart å rekruttere blant de aller beste juristene i landet, og beholde mange tilstrekkelig lenge til å sikre kontinuitet. Hvis vi klarer å videreføre dette, vil vi også klare å utføre samfunnsoppdraget på samme nivå som i dag. Hvis vi ikke klarer det, vil det gå ut over embetet, men først og fremst de offentlige interesser og verdier som vi forsvarer.

Når RA tradisjonelt har kunnet rekruttere så godt, skyldes dette at vi har kunnet tilby en arbeidsplass som mange av de aller beste juristene opplever som særlig attraktiv, med et tydelig definert samfunnsoppdrag, meningsfylte oppgaver, stor selvstendighet, høyt faglig nivå, og et sterkt kollegialt og sosialt fellesskap. Dette krever en aktiv og inkluderende arbeidsgiverpolitikk, som vi er svært bevisste på.

Samtidig er det en stadig utfordring å videreføre bemanningen i løpende konkurranse med de private advokatfirmaene. Det gjelder særlig lønnsnivå. Som statlig arbeidsplass har RA aldri kunnet konkurrere med de private firmaene på lønn, men det er viktig at avstanden ikke blir altfor stor. I retten møter vi ikke sjelden motparter som bokstavelig talt tjener mellom ti og tjue ganger mer. Over tid kan dette gå ut over både muligheten til å beholde erfarne medarbeidere, og motivasjonen til å legge inn den ekstra innsatsen som er en hovedgrunn til at RA kan holde det nivået vi gjør. Dette vil være en betydelig utfordring for embetet i årene som kommer.

Årsregnskapet 2023

6.1 LEDELSESKOMMENTAR ÅRSREGNSKAPET 2023

Formål

Regjeringsadvokaten er statens advokatkontor i sivile saker. Embetet er prosessfullmektig for departementer i rettssaker, og bistår regjeringen og departementene i rettslige spørsmål. Embetet er organisert som én sentral instans med kontor i Oslo, og er administrativt underlagt Statsministerens kontor.

Bekreftelse

Jeg bekrefter at årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Statsministerens kontor. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eierdeler og gjeld for 2023.

Vurderinger av vesentlige forhold

Embetets ordinære driftsutgifter har i 2023 vært litt lavere enn i opprinnelig budsjett. I 2023 har fem advokater med møterett sluttet, og syv advokater har vært ute i kortere og lengre fødselspermisjoner, samt noen i ulønnet permisjon. Per 31.12.2023 viste embetets regnskap et mindreforbruk på MNOK 3,693 (3,15 %).

Lønnsoppgjøret høsten 2023 ble et ordinært oppgjør og gjennomført med de tildelte sentrale midlene.

Embetet har en egen post (post 21) for bruk av eksterne advokater for å avlaste embetets sakstilfang for mengdeområdene utlendings- og trygdesaker. Posten er utfordrende å budsjettere, da embetet ikke kan påvirke antall innkomne saker på disse områdene eller når sakene kommer opp for retten. Per 31.12.2023 viste embetets regnskap et mindreforbruk på MNOK 5,995 (38,4%).

Regjeringsadvokaten har avgitt budsjett disponeringsfullmakt til Domstolsadministrasjonen, slik at domstolene kan bokføre de regelstyrte utgiftene som påløper, eksempelvis behandlingsgebyr til domstolene. I 2023 belastet domstolene embetets post 21 med MNOK 1,821, mot budsjett MNOK 3,8.

Embetet har avgitt budsjett disponeringsfullmakt til Skatteetaten/Statens Innkrevingsentral for innkreving og regnskapsføring av statens tilkjente sakskostnader i saker Regjeringsadvokaten prosederer. Post 01 under inntektskapittelet 3024 viser merinntekt for 2023 på MNOK 7,488. Disse inntektene er lite forutsigbare og således vanskelige å budsjettere.

Embetet har i sakene som prosederes også ansvar for å utbetale statens idømte sakskostnader. Kostnadene posteres på kapittel 0471 – Statens erstatningsansvar.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for embetet. Beretningen er offentlig når den er oversendt Regjeringsadvokaten fra Riksrevisjonen, og vil bli publisert på embetes hjemmeside så snart den er mottatt.

Oslo, 1. mars 2024

FREDRIK SEJERSTED
regjeringsadvokat

6.2 PRINSIPPNOTE TIL ÅRSREGNSKAPET

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

6.2.1 Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen

samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

6.2.2 Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer

og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøps-transaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2023

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst
0024	Regjeringsadvokaten	01	Driftsutgifter
0024	Regjeringsadvokaten	21	Spesielle driftsutgifter
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	71	Statens erstatningsansvar
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning mva i staten
<i>Sum utgiftsført</i>			

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst
3024	Regjeringsadvokaten	01	Driftsinntekter
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter, ymse
5700	Folketrygdens inntekter	72	Folketrygden - arb.giv.avg.
<i>Sum inntektsført</i>			

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer

60045501	Norges Bank KK /innbetalinger
60045502	Norges Bank KK/utbetalinger
700024	Endring i mellomværende med statskassen

Sum rapportert

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst
700024	Mellomværende med statskassen

* Merk at tilleggskolonnene er kun aktuelle for virksomheter som har avgitt belastningsfullmakt på *inntektskapittel*. Tilleggskolonnene skal utelates når det ikke er gitt slik belastningsfullmakt. Skraverte felt skal ikke fylles inn.

** Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring.

Note	Samlet tildeling**	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift
A,B	123 661 000	119 968 251	3 692 749
A,B	15 933 000	8 117 240	7 815 760
B	0	50 607 609	
	0	4 785 644	
	139 594 000	183 478 745	

	Samlet tildeling**	Regnskap 2023	Merinntekt og mindreinntekt(-)	Postert på avgitte belastnings fullmakter*	Avvik fra tildeling
B	21 300 000	0	-21 300 000	28 788 000	7 488 000
	0	128 786			
	0	12 744 483			
	21 300 000	12 873 269			

170 605 476

4 873 029

-174 431 003

-1 047 502

0

2023	2022	Endring
-6 314 043	-5 266 541	-1 047 502

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
002401	5 627 000	118 034 000	123 661 000
002421	0	15 933 000	15 933 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt
002401		3 693 000		3 693 000	
002421		7 816 000	-1 821 175	5 994 825	

* Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
302401	-21300000	28 788 000	7 488 000

* Denne delen skal kun fylles ut og presenteres av virksomheter som har avgitt belastningsfullmakter på inntektskapitler.

Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
		3 693 000	5 902 000	3 693 000
		5 994 825	797 000	797 000

FORKLARING TIL BRUK AV BUDSJETTFULLMAKTER

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Regjeringsadvokaten har for 2023 avgitt belastningsfullmakt til Domstolsadministrasjonen for prosessutgifter (gebyrer, utgifter til vitner/sakkyndige o.l.) i alle typer saker der Regjeringsadvokaten eller denne engasjerte advokater prosederer saker for staten da utgiftene på denne posten er regelstyrte.

Regjeringsadvokaten har for 2023 avgitt belastningsfullmakt til Skatteetaten/Statens innkrevingssentral, Divisjon innkreving for statens tilkjente omkostninger ved dom eller kjennelse i alle typer saker der Regjeringsadvokaten eller denne engasjerte advokater har prosedert saker for staten og vunnet. Regjeringsadvokaten har ikke fullmakt til å disponere inntektene.

Belastningsfullmakt (utgiftsført av oss):

Regjeringsadvokaten har belastningsfullmakt på kap 0471 post71 gitt i henhold til tildeingsbrevet. Postomtalen i Prop 1 S for Justis- og beredskapsdepartementet beskriver utgiftene vi kan belaste som: "...Posten blir vidare nytta til å dekke sakskostnadene til ein motpart og til å dekke forseinkingsrenter som er tilkomne fram til éin md. etter at ein dom vart rettskraftig." Jf rundskriv G-01/2017: "Alle departementene kan belaste kap. 471, post 71."

Mulig overførbart beløp:

Regjeringsadvokaten har for 2023 hatt overføring av ubrukte midler fra 2022, som oppført i note A. Årets regnskap viser ett mindreforbruk på post 01 og post 21 under Regjeringsadvokatens kapittel og det er søkt om overføring av ubrukte midler som ligger innenfor 5% av årets bevilgning.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2023

	Note	2023	2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Andre innbetalinger	1	12 864	48 423
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		12 864	48 423
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	93 959 583	85 873 028
Andre utbetalinger til drift	3	81 947 240	69 711 696
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		175 906 823	155 584 725
Netto rapporterte driftsutgifter		175 893 959	155 536 302
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	2 786 303	1 815 592
Utbetaling av finansutgifter	4	12 839	30 766
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		2 799 142	1 846 358
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		2 799 142	1 846 358

→

	Note	2023	2022
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	4 460	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		4 460	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		124 326	97 342
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		12 744 483	10 775 415
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		4 785 644	4 325 772
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-8 083 164	-6 546 985
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		170 605 476	150 835 675

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld

Fordringer på ansatte		154 137	209 751
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-4 353 212	-4 021 789
Skyldige offentlige avgifter		-1	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse*		-2 115 187	-1 455 110
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		220	607
Sum mellomværende med statskassen	8	-6 314 043	-5 266 541

* Pensjonstrekket i de ansattes lønn (2%) på konto 263 inngår også på denne linjen.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	12.31.2023	31.12.2022
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Annen driftsrelatert inntekt	12 864	48 423
Sum andre innbetalinger	12 864	48 423
Sum innbetalinger fra drift	12 864	48 423

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2023	31.12.2022
Lønn	75 756 372	71 189 546
Arbeidsgiveravgift	12 744 483	10 775 415
Pensjonsutgifter*	8 858 217	6 704 515
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-4 547 415	-3 606 175
Andre ytelser	1 147 926	809 728
Sum utbetalinger til lønn	93 959 583	85 873 028
Antall utførte årsverk:	71	71

* Nærmere om pensjonskostnader

Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 12,7 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 12,5 prosent.

Nærmere om antall utførte årsverk:

Antallet er hentet ut av SAP med rapportten YHR_AARSVERK for 2023.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	9 740 740	9 452 319
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	122 817	222 496
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	2 723 019	2 575 300
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	50 738	33 358
Mindre utstysanskaffelser	181 952	1 288 908
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 637 780	1 993 363
Kjøp av konsulenttjenester	2 658 343	1 371 054
Kjøp av andre fremmede tjenester	7 775 080	7 480 502
Reiser og diett	2 801 976	2 207 795
Øvrige driftsutgifter	53 254 794	43 086 601
Sum andre utbetalinger til drift	81 947 240	69 711 696

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2023	31.12.2022
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	12 839	30 766
Sum utbetaling av finansutgifter	12 839	30 766

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2023	31.12.2022
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	2 079 638	50 000
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	706 665	1 765 592
Sum utbetaling til investeringer	2 786 303	1 815 592

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2023	31.12.2022
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	4 460	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	4 460	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2023 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2022 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Sum	0	0	0
<i>Omløpsmidler</i>			
Andre fordringer	154 137	154 137	0
Sum	154 137	154 137	0
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	-1 862 170	0	-1 862 170
Skyldig skattetrekk	-4 353 212	-4 353 212	0
Skyldige offentlige avgifter	-1	-1	0
Annen kortsiktig gjeld	-2 114 967	-2 114 967	0
Sum	-8 330 351	-6 468 180	-1 862 170
Sum	-8 176 214	-6 314 043	-1 862 170

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B. I tillegg til leverandørgjelden har Regjeringsadvokaten kr 4 292 216 registret i fakturabehandlingssystemet pr 31/12-23 som ikke fremkommer i regnskapstallene ovenfor.

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap
Aksjer							0
Balanseført verdi 13.12.2023							

Riksrevisjonen

REGJERINGSADVOKATEN

Org. Nr.: 974761378

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Regjeringsadvokaten for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2023. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 170 605 476 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav, og
- gir årsregnskapsoppstillingene med noter et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2023 og kapitalposter per 31. desember 2023, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarene (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og Statsministerens kontor ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Statsministerens kontor har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelserevisjon. Moderat

sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo, 7.mai 2024

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Ola Hollum
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.